UOC-PO-10 Anexa 2

FIŞA DISCIPLINEI
America Latină ÎN RELAȚIILE INTERNAȚIONALE

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	**UNIVERSITATEA „OVIDIUS" DIN CONSTANŢA**
1.2 Facultatea	de Istorie şi Ştiinţe Politice
1.3 Departamentul	de Istorie şi Ştiinţe Politice
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Masterat
1.6 Programul de studii	RELAŢII INTERNAŢIONALE ÎN SEC. XIX-XXI. ISTORIE ȘI DIPLOMAȚIE
1.7 Anul universitar	2026-2027

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei			***America Latină ÎN RELAȚIILE INTERNAȚIONALE***				
2.2 Cod disciplină			RISID 2104				
2.3 Titularul activităților de curs			Lect.univ.dr. Răzvan Victor Pantelimon				
2.4 Titularul activităților aplicative			Lect.univ.dr. Răzvan Victor Pantelimon				
2.5 Anul de studii	**II**	2.6 Semestrul	**I**	2.7 Tipul de evaluare	**Ex**	2.8 Regimul disciplinei */**	**DS/DOB**

** DF – disciplină fundamentală, DS – disciplină de specializare, DC – disciplină complementară*
*** DOB – disciplină obligatorie; DOP – disciplină opțională; DFA – Disciplină facultativă*

3. Timpul total (ore pe semestru)

3.1 Număr de ore activități directe pe săptămână	**2**	din care: 3.2 curs	**1**	3.3 aplicații***	**1**
3.4 Total ore activități directe pe semestru	**28**	din care: 3.5 curs	**14**	3.6 aplicații	**14**
3.7 Total ore de studiu individual					**97**
Distribuția fondului de timp					*[ore]*
Studiul cărților, manualelor, suportului de curs, notițelor, bibliografie minimală recomandată					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					25
Pregătire seminar / laborator / proiect, teme, referate, portofolii şi eseuri					25
Pregătire pentru prezentări sau verificări					10
Pregătire pentru examinarea finală					10
Alte activități: consultații					2
3.8 Total ore pe semestru	*125*				
3.9 Numărul de credite	**5**				

**** S - seminar; L - laborator; P - proiect*

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de rezultate ale învățării	

5. Condiții necesare pentru desfășurarea optimă a activităților didactice (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Masteranzii vor interveni/participa în/la prelegere prin prezentarea şi analiza fişelor tematice specifice cursului cât şi prin analize de text/document/documente primare şi secundare, lucrări generale şi speciale

5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului / proiectului*	Masteranzii vor interveni/participa în/la prelegere prin prezentarea şi analiza fişelor tematice specifice cursului cât şi prin analize de text/document/documente primare şi secundare, lucrări generale şi speciale

**Se alege tipul de aplicație aferent disciplinei*

6. Obiectivele disciplinei

6.1 Obiectivul general al disciplinei	cursul este destinat să prezinte caracteristicile principalelor evoluții din America Latină, cu un accent pe rolul statelor din această regiune în cadrul relațiilor internaționale.
6.2 Obiectivele specifice	dobândirea instrumentelor teoretice necesare pentru a înțelege și analiza sistemele politice din America Latină în context global și regional; familiarizarea cu lucrările, abordările teoretice şi conceptuale, cu principalele tehnici şi instrumente de investigaţie în acest domeniu

7. Rezultatele învățării

Cunoștințe	**C1.** Studentul/absolventul formulează coerent o sinteză a principalelor etape, evenimente și procese istorice care au definit evoluția Americii Latine în sistemul relațiilor internaționale, de la independențe până în contemporaneitate. **C2.** Studentul/absolventul interpretează principalele teorii și curente istoriografice și geopolitice privind poziția și rolul Americii Latine în sistemul internațional (dependență, dezvoltare, neocolonialism, realism periferic, latinoamericanism, teoria sistemului mondial) și le corelează cu fenomenele istorice concrete. **C4.** Studentul/absolventul explică relațiile de cauzalitate dintre evenimentele și procesele istorico-politice din America Latină, evidențiind factorii interni și externi (intervenții, influențe ideologice, dependențe economice, mișcări sociale, reforme democratice) care au modelat poziția regiunii în relațiile internaționale.
Aptitudini	**A1.** Studentul/absolventul stabilește conexiuni între evoluțiile interne ale statelor latino-americane și transformările sistemului internațional, aplicând metodologii specifice cercetării istorice și analizei politico-diplomatice. **A2.** Studentul/absolventul utilizează cadre teoretice comparate pentru a identifica asemănări și diferențe între politicile externe, modelele de dezvoltare și orientările geopolitice ale principalelor state latino-americane. **A4.** Studentul/absolventul analizează interdependențele cauzale dintre fenomene istorice, economice și ideologice (războaie civile, regimuri autoritare, revoluții, democratizare, integrare regională) în contexte naționale și regionale variate.
Responsabilitate și autonomie	**R1.** Studentul/absolventul manifestă gândire critică și autonomie în analiza contextuală și diacronică a evoluțiilor Americii Latine în relațiile internaționale, integrând perspective locale, regionale și globale. **R2.** Studentul/absolventul analizează comparativ fenomene și politici internaționale latino-americane prin prisma diferitelor perspective teoretice și istoriografice, demonstrând discernământ academic și rigoare argumentativă. **R4.** Studentul/absolventul demonstrează rigoare în identificarea și interpretarea relațiilor cauzale din construcțiile analitice proprii privind rolul și evoluția Americii Latine în sistemul internațional contemporan.

8. Conținuturi

8.1 Curs	**Metode de predare**	**Număr ore alocate**
Specificitatea Americii Latine în contextul politic al secolelor XVIII - XXI. Principalele probleme actuale.	prelegere, problematizare	2
Scurtă istorie a perioadei pre-coloniale şi a celei coloniale şi influenţele acestora asupra politicii latino-americane contemporane.	prelegere, studiu de caz	2
Războaiele de independență și recunoașterea statelor latino-	prelegere, studiu de caz	2

americane.		
Regimurile tiranice sec. XIX-XX şi mişcările revoluţionare. Încercările de unificare regională și continentală.	prelegere, studiu de caz	2
Dictaturile militare și includerea lor în logica Războiului Rece	prelegere, studiu de caz	2
Tranziţia către democraţie și post-tranziția. Rolul marilor puteri și al organizațiilor internațioanle	prelegere, studiu de caz	4

Bibliografie:

- ALCÁNTARA Saez, Manuel, *Sistemas políticos de América Latina*. 2 volume. Madrid: Tecnos. 1999, 2003.
- ALCÁNTARA Saez, Manuel şi Flavia Freidenberg (Editori), *Partidos políticos de América Latina*, Salamanca: Ediciones de la Universidad de Salamanca. 2001.
- BETHELL, Leslie (editor), *The Cambridge history of Latin America*, Cambridge; New York; Melbourne [etc.]: Cambridge University Press, 1989-1997.
- CARDOSO, Fernando Henrique, Enzo Faletto, *Dependenţă şi dezvoltare în America Latină: încercare de interpretare sociologică*, Bucureşti: Univers, 2000
- DIAMOND, Larry, Jonathan Hartlyn, Juan J. Linz şi Seymour M. Lipset (Editori), *Democracy in Developing Countries*, 2nd Edition, Boulder (Colorado), London: Lynne Rienner, 1999.
- LINZ, Juan J. şi Alfred Stepan, *Problems of democratic transition and consolidation: Southern Europe, South America, and post-communist Europe*, Baltimore (Maryland): The Johns Hopkins University Press, 1996, p. 151-230.
- LINZ, Juan J. şi Arturo Valenzuela, *The failure of presidential democracy*, Baltimore: The Johns Hopkins University Press, 1994.
- O'DONNELL, Guillermo, Philippe C. Schmitter şi Lawrence Whitehead (editori), *Transiciones desde un gobierno autoritario. (Vol 2, América Latina, Vol. 3, Perspectivas comparadas, Vol. 4, Conclusiones tentativas sobre las democracias inciertas)***,** Barcelona: Paidós, 1994.
- PANTELIMON, Răzvan; STOICA Gheorghe (coordonatori), *Tendinţe actuale în politica latino-americană*, Editura Institutului de Ştiinţe Politice şi Relaţii Internaţionale al Academiei Române, Bucureşti, 2007.
- PRZEWORSKI, Adam, *Democraţia şi economia de piaţă: reformele politice şi economice în Europa de Est şi America Latină,* Bucureşti: ALL, 1996
- SKIDMORE, Thomas E., Peter H. Smith, *„Modern Latin America",* Oxford, Oxford University Press, 2005.
- VADEN, Harry; PREVOST, Gary, *Politics of Latin America. The power game*, Oxford, Oxford University Press, 2006.

8.2 Seminar/laborator	**Metode de predare**	**Număr ore alocate**
America Latină în contextul actual al globalizării și interdependenței.	prelegere, problematizare	2
Relațiile Mexic-SUA și participarea Mexic-ului la NAFTA	studiu de caz	2
Brazilia ca putere emergentă. BRICS	studiu de caz	2
Criza economică din Argentina 2001-2002. Cauze, caracteristici și evoluții ulterioare.	studiu de caz	2
Bilateralismul în relațiile internaționale ale Chile.	studiu de caz	1
Diplomația petrolului realizată de Venezuela.	studiu de caz	1
Pactul Andin și problema naționalizării resurselor naturale.	studiu de caz	1
Modelul economic de dependență al "Republicilor bananiere" din zona Mării Caraibilor.	studiu de caz	1
Modele de integrare regională: MERCOSUR, UNASUR, PetroAmerica.	studiu de caz	2

Bibliografie:

- DIAMOND, Larry, Yun-han Chu, Marc F. Plattner, Hung-mao Tien, *Cum se consolidează democraţia,* Polirom: Iaşi, 2004, p. 51-67, 74-122, 201-228, 307-322.
- LOVE, Joseph, *Făurirea Lumii a Treia; teorii şi teoreticieni ai subdezvoltării în România şi Brazilia*, Bucureşti: Univers, 2003, p. 27-51, 278-294.
- O'BRIEN, Thomas F., *Making the Americas: the United States and Latin America from the age of revolutions to the era of globalization,* New Mexico, University of New Mexico Press, 2007.
- PANIZZA, Francisco, *Contemporary Latin America. development and democracy beyond the*

Washington Consensus, London, Zed Books, 2009.

- PANTELIMON, Răzvan, „Dezbaterea privind *societatea dual*ă și *teoriile dezvoltării* în America Latină" în *Colegium Mediense. Comunicări ştiinţifice. Bibliotheca Historica, Philosophica et Geographica X,* Mediaş, 2011, p. 197 – 205
- PANTELIMON, Răzvan, „The relations beween NATO and Latin America: hegemony of United States or cooperation?" - în *Trabajos del Cuarto Congreso de ALACIP,* San Jose, Costa Rica, 2008 (variantă electronică pe CD)
- PANTELIMON, Răzvan, „El mismo modelo - Dos revoluciones distintas" în *Romanian Review of Political Sciences and International Relations*, vol. VIII, nr. 1, 2011, Bucureşti, p. 54 – 65
- PANTELIMON, Răzvan, „Caracteristicile socialismului latino-american contemporan" în *Analele Universităţii „Ovidius". Seria Istorie, Ştiinţe Politice, Relaţii Internaţionale şi Studii Europene, Studii de Securitate,* vol. 5/ 2008, Ovidius University Press, Constanţa, 2010, p. 88 – 102.
- PANTELIMON, Răzvan, „La Reforma política en América Latina en los años 90. Estudios de casos sobre Bolivia y Uruguay" în *Romanian Review of Political Sciences and International Relations*, vol. V, nr. 2, 2008, Bucureşti, p. 123 – 133.
- PANTELIMON, Răzvan, „Schiţă de istorie politică a Americii Latine" în *Revista de Ştiinţe Politice şi Relaţii Internaţionale* a Academiei Române, tomul V, nr. 1, 2008, Bucureşti p. 76 – 84.
- PANTELIMON, Răzvan, „Unitatea statelor latino-americane: între utopie şi realitate" în *Revista de Ştiinţe Politice şi Relaţii Internaţionale* a Academiei Române, tomul III, nr. 4, 2006, Bucureşti, p. 89 – 99.
- PANTELIMON, Răzvan, „Hugo Chavez şi diplomaţia petrolului" în *Revista Institutului Diplomatic Român,* vol. I, nr. 2, toamna - iarna 2006, Ministerul Afacerilor Externe*,* Bucureşti, p. 71 – 84.
- PANTELIMON, Răzvan, „Relaţiile dintre Uniunea Europeană şi America Latină la începutul mileniului III" în *Revista de Ştiinţe Politice şi Relaţii Internaţionale* a Academiei Române, tomul II, nr. 4, 2005, Bucureşti, p. 92 – 103.
- REID, Michael, *Forgotten continent: the battle for Latin America's soul,* Yale, Yale University Press, 2007.

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare	9.2 Metode de evaluare	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Răspunsurile la examen, Participarea la cursuri	Examen scris	50%
9.5 Aplicații***** **Se alege tipul de aplicație aferent disciplinei*	Participarea activă la discuţii, redactarea lucrărilor de seminar şi a referatelor	Teme săptămânale, teste, referate	50%
9.6 Standard minim de performanță / Condiții de promovare			
Însuşirea minimă a caracteristicilor fundamentale ale zonei Americii Latine, precum și a ultimelor evoluții din această arie de studiu.			

Data completării, 10.09.2026	Titular activităților de curs, Lect. univ. dr. Răzvan Victor PANTELIMON	Titular aplicații, Lect. univ. dr. Răzvan Victor PANTELIMON
Data avizării în Departament, 16.09.2026		Director de Departament, Lect. univ. dr. Gabriel Stelian Manea

Decan,
Conf. univ. dr. Daniel Citirigă